

MAGYAR LAP

I. Nemzeti Múzeum könyvtárának
BUDAPEST

1941. évfolyam, 268 (2840) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Éjjel-nappal építik a torlaszokat Moszkva utcáin

Kuruzsut rövidesen visszarendelik Washingtonból

Meleghangu táviratváltás a Führer és Magyarország Kormányzója között

A MTI jelenti: Hitler Adolf birodalmi vezér és kancellár az alábbi táviratot intézte Magyarország Kormányzójához:

— A kommunista internacionale ellenes egyezmény meghosszabbítása alkalmával, amelyhez hét további hatalom csatlakozott, fogadja Főméltóságod rendkívüli jókívánságaimat, személyes jólétére és a magyar nemzet boldogulására. A Kormányzó Ur az alábbi választáviratot küldte:

— A hozzám intézett jókívánságokat nagyon köszönöm. Úszinte örömmel köszöntöm Nagyméltóságod által kulturánk megmentésére megindított mozgalomhoz az újabb áttörések csatlakozását. Ebből az alkalmából a magam részéről is a legmelegebb jókívánságomat fejezem ki.

MEGBESZÉLÉS A MAGYAR ÉS SZLOVÁK MINISZTERELNÖK KÖZÖTT

Pozsonyból jelentik: (B. T.) A Szlovák Távirati Iroda berlini tudósítójának jelentése alapján az Új Hírek közli, hogy Tuka miniszterelnök megbeszélést folytatott Bárdossy László miniszterelnökkel a Bellevue kastélyban.

Berlinből jelentik (NTI): A német sajtó feltűnő beállításban és vezető helyen számol be a kommunistaellenes hatalmak Berlinben tartózkodó államférfiainak a Führernél történt megjelenéséről. A *Berliner Börzenzeitung* ezeket írja:

— Ha a bolsevista népellenesség legyőzésében a mi fegyvereink játszóik is a döntő szerepet, mégis tisztában vagyunk barátainknak és szövetségeseinknek nagyjelentőségű részvételével. Az Európán belüli folytatott szabad-ságharc befejezése, a végre megteremtett európai egység megteremtése és megerősítése, ezek azok a feladatok, amelyeknek teljesítésére a történelem kijelölt bennünket és az utunkon következő német népmérszékét. Hitler Németországa e feladatokat meg tudja és meg fogja oldani.

A lap befejezésül hangsúlyozza, hogy az európai megnyilvánulás amelyet Londonban és Washingtonban szeretnének elfuttatni, nemcsak harci bejelentés, hanem együttes vállalása a most és a jövőben folytatandó közös munkának. (MTI)

A SZOVJETKORMÁNY UJ JELSZAVA

Stockholmból jelentik: (Stefani) A Stockholm Tidningen értesülése szerint a német elönyömlés miatt Moszkva utcáin és terein éjjel-nappal folyik a torlaszok emelése. A mozgósítottak közt sok asszony is van. (MTI)

Az Esti Ujság írja: A szovjet kormány új jelszóval árasztotta el az országot. A jelszó szerint Moszkvánál kell a döntésnek megtörténnie. A kommunista pártot is mozgósították. A rádió állandóan közli azok nevét, akiket felvettek a pártba.

NEM VALÓSZÍNŰ A JAPÁN-AMERIKAI TÁRGYALÁSOK UJRA MEGINDULÁSA

Tokióból jelentik: (NTI) Kevés remény van arra, hogy át tudják hidalni az amerikai és a japán nézetek közti távolgató szakadékot — jelenti ki a Domei iroda hirmagyarozója. — A jelen körülmények közt nem látszik valósi-

nének a tárgyalás újabb megindulása.

Washingtonból jelentik: (NTI) Mint az Associated Press jelenti, Kuruzsu rendkívüli követ a Roosevelttel folytatott csütörtöki tárgyalás után arra a kérdésre, vajon a közeli napokban találkozik-e Hull külügyminiszterrel, nem volt hajlandó válaszolni. Nomura nagykövethoz arról intéztek kérdést, vajon a szerdán elhangzott amerikai indítvány alapul szolgálhat-e a további tárgyalások számára? — Nomura válaszában kijelentette, hogy e tekintetben még nem kapott utasítást Tokióból és ezért nem felelhet a kérdésre. (MTI)

Amerika teljesíthetetlen feltételeket szab Japánnak

Washingtonból jelentik: (NTI) Az amerikai magtartás hirtelen megmerevedése folytán veszélyes szakaszba jutottak a japán-amerikai békeire irányuló megbeszélések, jelenti egy észak-amerikai hírügynökség. Hull külügyminiszter engedékeny hangulathoz vett részt a megbeszéléseken, de azután ismét megmerevedett és közölte a japán felekkel, hogy semmiféle megállapodásról nem lehet szó, mindaddig, amíg Japán: 1. Nem hajlandó felmondani a tengellyel kötött szövetséget, 2. Csapa-

taik nem vonja ki Kinából, 3. Nem vonja meg támogatását Wangcsingwei kormányától — jelenti a híroroda. MTI Washingtonból jelentik: (NTI) Az Associated Press jelentése szerint nem nagyon biznak abban, hogy a japán-amerikai megbeszélések folytatására sor kerülne. Jól értesült körökben hangsúlyozzák, hogy Amerika nem zárta be az ajtót az újabb tárgyalások előtt. Bár a Fehér Házból csütörtökön lefolyt értekezletről semmi sem vált ismeretessé, beavatottak úgy tudják,

hogy a helyzet nem módosult. Az amerikai sajtó azzal foglalkozik, hogy Japán ismét nagyobb csapatokat vont össze Indokínába és nyilván Thaiföld elleni támadást tervez. Az Evening Star szerint a washingtoni kormány ebben a csendes-óceáni térség békéjének megtartására irányuló amerikai javaslat visszautasítását látja. — A Washington Daily News szerint Kuruzsunak a Fehér Ház elhagyása után tett barátságos kijelentései ellenére számolnak azaz, hogy a nagykövetet rövidesen hazarendelik.

NAGY AZ IZGALOM GIBALTAR ERŐDJÉBEN

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma a Cyrenikában dúló harcokkal kapcsolatban megállapítja, hogy az angol parancsnokság kénytelen harcba vetni azokat a tartalékait, amelyeknek csatasorba állítására soha sem gondolt. Az angol parancsnokságnak nagy gondot okoznak a német és olasz hadosztályok nagyszerű teljesítményei és kénytelenek belátni, hogy a nagy erővel indított támadás egyszerűen megállt a német és olasz ellenállás miatt. Az angolok most rájönnek arra, hogy minden talpalatnyi földért drága árat kell fizetni, ami sokkal kellemetlenebb és kényelmetlenebb, mint a fontsterlinggel való fizetés.

A gibraltári erődből érkezett hírek — mint a Mai Nap értesül — nagy izgalomról számolnak be. A még Gibraltárban lévő polgári lakosság küszöbön álló légitámadástól tart. Az erőd parancsnoka úgy rendelkezett, hogy a polgári lakosságot teljesen el kell költöztetni Gibraltárból.

A magyar kibontakozás a magyar népi gondolat jegyében történhetik

Imrédy Béla beszéde a felhatalmazási vitában. — Bárdossy miniszterelnök is megjelent az ülésen

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház csütörtökön a pénzügyi tárca költségvetésének letárgyalásával befejezte a jövő évi állami költségvetés tárgyalását. Ma délelőtt megkezdtek a felhatalmazási vitát. Cselenyi Pal előadó röviden ismertette a felhatalmazási törvényjavaslatot. A vitában az első vezérszónok vitéz Imrédy Béla volt.

Imrédy Béla hangoztatta, hogy nem haladnak elég ügyesen a cselekvések terén. Németország háborút vív, mégis fejleszti különböző intézményeit. Az egyes minisztériumok munkamegosztásának visszaszámait fejtegette a továbbiakban. Ugy látja, hogy a kormány ráért az irányított gazdaságra, de csak elméletben. Bírálta Varga József miniszter működését. Hangoztatta, hogy racionalizálni kell a mezőgazdaságban is. Össz-

hangba kell hozni az ipari és mezőgazdasági árakat. A zsidókérdés szerte európai kérdés. A zsidók kitelepítési folyamata megindult. 40-50 ezer állás betöltéséről kell gondoskodni. Beszélt a zsidó vagyonok likvidálásáról is. December elején sor következik a bérek rendezésére úgy vette ki a miniszterelnök szavából A hatalmas mérvű zúgforgalom kialakulásában a közönség is hibás. Beszél azután a házhelyakeiről, a földreformról. A magyar kibontakozás, szerrinte, csak a magyar népi gondolat jegyében történhetik meg. A Kárpát-medence csak magyar vezetés alatt állhat. Ez európai követelmény. Az appropriációs javaslatot nem fogadta el.

Lukács Béla (MÉP) beszéde elején reflektált Imrédy Béla kijelentéseire, majd rövid visszpillantást vetett a múltba. Hangoztatta, hogy az elmúlt

világháború végén a legyőzött államoktól még az életlehetőséget is igyekeztek elvenni. Rámutatott a liberális rendszer hibáira. A zsidóság térnyerése a múlt század végén nagymértékben erősödött. (Lukács Béla beszéde közben lépett a terembe Bárdossy László miniszterelnök, kit lelkes tapsal fogadtak.) Lukács Béla azután folytatta beszédét. Azt a kérést intézte a miniszterelnökhöz, hogy a zsidó földek igénybevitelénél hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek következtében a zsidó földek tulajdonosainak csak birtokon kívül lehessen felelősségek. Az iparügyi kormányzat mindent elkövet a nyersanyaghiány megszüntetésére. Ásványolajtermelésünk fokozása közérdek. A felszólaló ezután a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a magyar honvédségről.

Dr Patzkó Elemér képviselőházi beszéde a pénzügyi tárca költségvetésének vitájában

I.

Tisztelt Ház! A nemzettestnek, hasonlóan az emberi testhez, életképességének fenntartásához, egy vérkeringési folyamatot kell fenntartania még pedig a pénzügyi vérkeringési folyamatot.

Ebben a pénzügyminisztérium és vidéki szervei a szívkamara és érrendszer szerepét töltik be és így az állami életben a legfontosabb szerepet töltik be, mert ha a szívkamara nem kellő mértékben szívja magukba és nem egyenletesen vagy akadályozva juttatják vissza az erekbe az itt vért jelentő pénzt, a nemzettest egyes tagjai megsínylik a vérkeringési zavarok lépnek fel amelyek természetesen előbb-utóbb az egész nemzettestre kihatnak.

A pénzügyi vérkeringés szempontjából, a pénzügyminisztériumnak, melyhez hozzátartoznak fővárosi és vidéki szervei is, két feladata van. Egyik a pénzügyi adminisztráció, — az ügyintézés rendje, másik az adóilleték és közteljesítések válfajainak és mennyiségének megállapítása.

Röviden mindkét feladatkörrel foglalkozni kívánok.

Ami a pénzügyi adminisztrációt, az ügyintézés rendjét és rendszerét illeti, úgy vélem, mi, akik nem fokozatosan kapjuk a ma érvényben lévő eljárási szabályokat, hanem egyszerre, mint egy rendszer kerültek

szemünk elé, jobban látjuk, hogy ennek az érvényben lévő rendszernek sok hibája van s mindent központosító formájával a külszervekkel szemben fenntartott bizalmatlanságra van felépítve.

Különösen szembeötlik ma ez a hiba, amikor hála Istennek, nem egy kisterületű trianoni országban élünk, ahol a legtávolabbi országhatárokat bármelyik irányban 4 órán belül egy jó autón el lehetett érni, hanem ahol napos távolságok vannak az ország szívtől s ahol így nem közömbös, hogy az akták helyben intéződnek-e el, vagy hosszasan ide-oda utaznak amíg a döntéshez és végrehajtáshoz jutnak.

Ha a pénzügyi közigazgatási rendszer egyik kiinduló pontjának, az 1889: XXVIII. t.c.-nek figyelembetartásával vizsgáljuk a mai helyzetet úgy egy ellenmondó változást látunk, mert amíg az adóhivatal régebben tisztán adószedő szerepet betöltő szerv volt, ma már elsőfokú adókievítő és megállapító hatóság lett s ugyanakkor különféle rendeletek folytán a pénzügyigazgatók és pénzügyigazgatóságok hatásköre és önálló intézkedési jogát teljesen megnyirbálták, összezsugorították.

Röviden úgy jellemezhetem a mai pénzügyi ügyintézés rendjét, hogy az bürokratikus, nem felel meg a kor szellemének és követelményeinek.

A tulzásba vitt központosítás hibái

Néhány részletkérdést fogok felémlelni, ami azonban az egész rendszerre átfogó bepillantást enged.

Ma egy pénzügyigazgatónak még egy szolgát sem áll jogában és hatáskörében kinevezni.

A pénzügyörököt a pénzügyigazgató nevezi ki, de ezt csak akkor teheti meg, ha először a kinevezendőt a minisztériumnak felterjeszti és ha azt a minisztérium jóváhagyja. A pénzügyigazgatóknak kellene megadni a jogot, hogy a díjnokokat és gyakornokokat ők nevezzék ki, mert a jelentkezőket ők ismerik s nekik fontos, hogy jó munkaeörököt kapjanak s így kizárt eset, hogy olyanokat válasszanak ki, akik csak terhet kepeznek abban a munkában, amiért a felelősség a pénzügyigazgatókat terheli.

Egyszerű italmérési engedélyek kiadásánál is, ha csak egyetlen pályázó van, akkor is a pénzügyörök, — a pénzügyőri kezdosnak, — államrendőrségnek vagy főbíróknak, — s a hadizónában még a hadtestnek is véleményezni kell a kérelmet s csak akkor intézkedhetik a pénzügyigazgató saját hatáskörében.

Ha azonban akár egy 2—300 családot számláló kisközségben csak két pályázó is jelentkezik, akkor a pénzügyigazgató már nem adhatja ki saját hatáskörében az italmérési engedélyt, hanem a pénzügyminisztérium dönt.

Ha bármilyen kisközségben 200 méteres körzetben védett épület — iskola, templom stb. — áll, ismét csak a pénzügyminisztérium adhatja ki az italmérési engedélyt.

Trafikengedélyek kiadásánál ugyan

nem elv, de általános gyakorlat az, hogy ugyancsak a minisztérium határozza a kisadás tekintetében.

Ha nemzetpolitikai szempontból vizsgáljuk a kérdést, akkor is sokkal helyesebb, ha a személyeket ismerő és nem távollevő pénzügyigazgató dönti el, hogy egy kisközségben vagy kisközségben Kiss Péter vagy Fortunescu Tógyer kapja-e meg a jogosítványt. Papírra sok részletkérdést időhiány és kényesség szempontjából sem lehet lefektetni s ilyenkor sokkal jobb, ha a helyi szerv, nem papírról, hanem közvetlen helyzetismeret alapján dönt gyorsan bürokratizmus nélkül.

Ha egy földműves gazda elemi csapás folytán kér törlést, a községnek, adóhivatalnak és pénzügyigazgatóságnak, vagyis három szervnek kell döntenie.

Centralisztikus ügyrend miatt a központi szervekre is ugyanolyan nehézség hárul, mint az akták sokszor csak továbbított külszervekre s ha az ember a minisztériumokba elmegy és az akták nagy tömegét megvizsgálja, azt látja, hogy ez mind olyan, amit külszervek sokkal jobban és gyorsabban el tudnak intézni.

A sablonintézkedések terhe a központi minisztériális szerveket megakadályozza az érdemi munkában, a tisztviselők munkaenergiáját felemészti s ennek sok káros következménye van.

Azok a központi szervek, amelyek egyidejűleg érdemi és sablon vagy jelentéktelen munkával kénytelenek foglalkozni, fáradtság folytán nem tudnak olyan figyelmet szentelni az érdemi munkának amint az elengedhetetlenül

szükséges volna. Ezért látjuk azt, hogy a megjelenő rendeleteket alig néhány napra megjelenésük után már foltosítják s nem azért, mert helyzetkörülmény változása tenné ezt szükségessé, hanem, mert a kifáradt munkaeörök képtelenek kellő időt és figyelmet szentelni ennek a munkának.

Egyforma képzettségű tisztviselők üneke a minisztériumokban és pénzügyi külszervek irodáiban, így tehát indokolatlan és érthetetlen is az a bizalmatlanság, amire a külszervek

munkája fel van építve.

Ha a tisztviselő tudja, hogy ugyanis más intézkedik, akkor nem is vizsgálja olyan alaposan a kérdést, míg ha tudja, hogy ő dönti el egy ember fontos érdekének sorsát, lelkiismereti kérdést fog csinálni a jó intézkedésből, mert érzi a felelősséget.

Elsősorban tehát decentralizálni kell, nagyobb hatáskört adni a külszerveknek, de ugyanakkor nagyobb felelősséget is rájuk hárítani.

Törvényeket és rendeleteket kell tehát hozni eljárási szabályok egyszerűsítésére és ha a miniszter ur is azon a véleményen van, hogy a mai sok nehézséget teremtő időkből erre nincs mód és idő, úgy a mai eljárási szabályok egyszerűsítésével is rengeteget lehet segíteni.

Egyszerűsíteni kell az eljárási szabályokat

A Miniszter ur is tudatában van annak, hogy eljárási szabályaink bürokratikusak és éppen ezért, tudomásom szerint a pénzügyigazgatóktól javaslatot is kért, hogyan egyszerűsítse az eljárási szabályokat s az illetékesek kivétel nélkül az egyszerűsítés mellett foglaltak állást, sőt éppen a legkíváltságosabb pénzügyigazgatók mutattak rá, hogy sokkal szélesebb önálló hatáskörre van szükségük s hogy ennek felelősségét is vállalják.

Lapozza fel a Miniszter ur ezeket a jelentéseket és javaslatokat és akkor ismét látni fogja, hogy az ő saját szervei tartják az egyszerűsítést a legsürgősebb feladatnak.

A pénzügyi bizottságban, ahol röviden beszéltem, a miniszter ur azt válaszolta, hogy az újonnan visszatért területek megszervezésének munkája nem engedte meg eddig az egyszerűsítési munkának keresztül vitelét s így ha el is fogadom ezt az álláspontot, akkor is vitán felül áll, hogy az eljárási szabályok egységes kodifikálása sürgős és elodázhatatlan szükségesség, aminek előkészítéséhez azonnal hozzá kell fogni.

Modernség, nagy hatáskör: e legyen a vezérelv. Ott ahol a kérelmező fél

kérésének helyt adnak, ott ne kelljen külön írásbeli határozatot hozni, ne kelljen másolni, — féltel és eljáró közzéadni írásbeli közölni, hanem az intézkedő pénzügyigazgatónak legyen meg a joga, hogy egy intézkedési naplóban megjegyezve a döntést és az irat számát s a döntést röviden a kérelemre is rávezetve telefonon közölhesse a végrehajtó szervvel, amely ugyancsak néhány szóban jegyezze fel az intézkedést egy nyilvántartási naplóban.

Bizonyos szempontokból és némely ügyágazatban a 3 fokozat fenntartása is csak feleslegesen komplikálja és túlterheli az eljárási módot mint pl. adóhátralék részletfizetésének kérdésében a fél az adóhivatal döntése ellen, először a pénzügyigazgatósághoz, majd a pénzügyminisztériumhoz élhet fellebbezéssel.

Tudom, hogy a széleskörű decentralizációval szemben azt fogják esetleg majd felhozni, hogy az ügyintézés jogességét veszélyeztetni, ezzel szemben azonban nyugodtan merem állítani, hogy időnként megtartandó vezető értekezletek ezt kiküszöbölik.

(Befejező közlemény a holnapi számban)

„A győzelem biztos tudatával nézek a jövő elé“

Bárdossy miniszterelnök nyilatkozata a Völkischer Beobachter munkatársa előtt

Berlinből jelentik: (NTI) Bardossy László magyar miniszterelnök és külügyminiszter Ribbentrop birodalmi külügyminiszter beszédének meghallgatása után fogadta a Völkischer Beobachter munkatársát és hosszabban nyilatkozott előtte. Hangsúlyozta, hogy mély hatással voltak reá a berlini napok élményei.

— Azt hiszem — mondotta többek között a miniszterelnök — hogy mindazok az államférfiak, akik velem együtt eleget tettek a birodalmi kormány meghívásának, azzal a biztos tudattal távoznak Berlinből, hogy hatalmas lépéssel jutottunk közelebb a civilizáció és az európai műveltség győzelméhez a bolsevizmus barbárizmusa fellett. Mi, magyarok nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy a versaillesi rendszer elleni küzdelemben soha, egy pillanatra el nem tévedtünk. Ismert jelszavunk a „Nem, nem soha!“ jelké-

pesen nemcsak Trianon fogalmának szelt, hanem tiltakozást fejezett ki a versaillesi és genfi egész igazságtalan világrend ellen. Abban az időben reménytelenül tündökölt előttünk Olaszország Ducejának az megértése, amellyel az európai újjáépítés erői iránt viseltetett és amikor Hitler Adolf a német népet visszavezette önmagához, akkor az egész magyarság érezte, hogy immár számunkra is ütött a cselekvés órája.

Büszkeséggel szolt azután a miniszterelnök a honvédség harcairól a keleti harcúterén, majd így fejezte be nyilatkozatát:

— Hosszu az az út, amelyet a magyar nép a német nép oldalán megtett. Szükségét érzem annak, hogy a bolsevizmus elleni európai összefogás történelmi napjainak kifejezésre juttassam, hogy a győzelem biztos tudatával nézek a jövőbe. (MTI)

Fekete Gézáné

régiségüzletében Rakóczi-ut 2. (Bár-épület Biedermayer szekrények 80 Pengőtől, Biedermayer komódok 100 Pengőtől.

Sidi Omart visszafoglalták a német és olasz csapatok

Bardiát szilárdan tartják az olaszok. A keleti hadszíntér középső szakaszán újabb előhaladást tettek a németek

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 543. közleménye: A marmaricai sivatagban, Tobruktól délre. Sollum arcvonalán szerdán is jelentős sikereket értünk el. Német és olasz csapatok visszafoglalták Sidi Omart. Az olasz részről szilárdan tartott Bardia felé özönlenek az angol hadifegyverek. A középső arcvonalzakaszon az ellenség újabb veszteséget szenvedett. Tobruknál az ellenség kitörési kísérleteit visszavertük. A légiőrszolgálat bombázta Benghazit. Agedabbat három gép támadta meg. Egy gépet lelőttünk. Az olasz és a német légiőrszolgálat az ellenséges csapatokat és gépjármű táborhelyeket. Légiharcokban az olasz légiőrszolgálat 13, a német légi 13 ellenséges gépet lelőtt. Kelet-Afrikában az ellenség légiereje és tüzérsége bombázta Gondart. Utegeink eredményesen viszonozták a tüzet. Olasz gépek a csütörtökre virradó éjjel támadták a máltai Micabba és Halpar repülőterét. (MTI)

Hadműveleti övezet. A Stefani Iroda északafrikai közlése: A közlések között: Giolo helyőrségének elkeseredett ellenállása új lapot ír be az olasz történelembe. Az ellenség éjjel tudta az olasz közléseket megközelíteni. Az olaszok sorait az órákig tartó harc megtizedelte. Éjjel tovább folyt a harc, bár már kilátástalan volt. A helyőrség parancsnoka miután megsemmisítette a katonai titkokat, rádió útján a következő jelentést küldte: A helyzet nagyon súlyos. Az ellenség elárastott. Éljen a király! Éljen a Duce! Éljen Olaszország!

NÉMET TENGERALATTJÁRÓ ELSÜLYESZTETT EGY ANGOL ROMBOLÓT

Berlinből jelentik: A Führer főhadiszállásáról közlik a NTI-val: A véderő főparancsnokság közli:

A keleti hadszíntér középső és északi szakaszán újabb előhaladást értünk el. Rosztovnál visszavertük a szovjet elöntések ellen. A bekerített Leningrád arcvonalán megfeszítettük a kitörési kísérleteket. A csatornán vívott ütközet során több gyorsnaszádot megromogtunk. Két ellenséges gyorsnaszádot elvesztésével számolni lehet. Légierőnk az elmúlt éjjel Anglia déli és nyugati partvidékének kikötőit bombázta — Észak-Afrikában mind nagyobb heveséssel folynak a harcok. Cyrenaika partvidéke előtt egy német tengeralattjáró elsüllyesztett egy angol rombolót. Az angol légiőrszolgálat támadási kísérletei az északnyugati partvidék ellen eredménytelenek maradtak. November hó 19-től 25-ig az angol légiőrszolgálat 91 gépet veszített. Ugyanezen idő alatt az Anglia elleni harcban 29 német gép veszett el. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Mint a Német Távirati Iroda értesül, a légiőrszolgálat hatáson támogatja a szövetséges német és olasz csapatok kemény harcát Észak-Afrikában. Különösen Sidi el Barrani mellett a vasúti berendezéseket sok nagy méretű bomba találta el. Merész támadásokkal szétromboltak 4 szállító vonatot, ezenkívül 13 mozdonyt és mintegy 50 személy- és teherkocsit. 13 vasúti szerelvényt olyan súlyosan eltaláltak, hogy azok súlyos sérülésekkel mozdulatlanok maradtak.

Berlinből jelentik: (NTI) A Times katonai szakértője kijelenti, hogy a brit tankvesztések csökkentik a harcok hevesességét Észak-Afrikában. Ezt a benyomást megerősíti az a hivatalos közlés, amely szerint a brit egységeket át-szervezik. (MTI)

MOLOTOV FIA MEGCÁFOLJA APJA ALLITÁSAIT

Berlinből jelentik: Illetékes német részről közlik: A külföldi sajtó megjelent képviselői előtt, akik közül oroszul tudók is voltak, tolmács útján több kérdést intéztek Molotov fiához, aki a kérdésekre szabadon és elfogultság nélkül válaszolt. Elmondotta, hogy

Molotov egyetlen fia, 1919-ben született. Október 10-én kerül fogságba.

Az ellátással meg van elégedve, mindig jóllakott. Berlin környékén lakik, tisztákkal együtt jól bánna vele. Soha sem látta, hogy közülük valakit megütötte volna. Azután felolvasták előtte apja jegyzékének egyes állításait, amelyek szerint a foglyokat izzó vassal kínozzák, darabokra szaggatják, stb. A megkérdezett kijelentette, hogy ilyeneket soha sem látott és soha egyik fogolytársától sem hallotta, hogy ilyesmiről beszélt volna. A külföldi újságírók intéztek azután kérdéseket hozzá. — Majd megkérdezték tőle, hogy a bolsevisták ijéztették-e az-

zal, hogy rosszul fognak vele bánni a fogságban?

— Igen ezt beszéltek mindenütt — válaszolta Molotov fia.

Itteni politikai körök képviselői, akik Molotov fiának kikérdezésénél jelen voltak, a fogoly vallomásaival kapcsolatban durva hazugságnak minősítik Molotov állításait a foglyokkal való rossz bánásmódról. (MTI)

TÖRÖK FELSÉGVIZEKRE ÉRKEZETT HÁROM SZOVJET TENGERALATTJÁRÓ

Istanbulból jelentik: (NTI) Még meg nem erősített hír szerint három szovjet tengeralattjáró a török felségvizekre érkezett és a Bosporus felé indul. Más hír szerint egy szovjet hadijármű és a török parti őrség között lövöldözés kezdődött. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Péntekre virradó éjjel angol gépek hatoltak be Nyugat- és Északnyugat-Németországba. Az okozott kár csekély. Néhány halott és sebesült az áldozat. (MTI)

Bárdossy László miniszterelnök és külügyminiszter elutazott Berlinből

A Führer hosszasan elbeszélgetett a miniszterelnökkel a külföldi vendégek tiszteletére adott villásreggelin

Berlinből jelentik: (NTI) A Führer a német külügyminiszter jelenlétében fogadta azoknak a hatalmaknak Berlinben tartózkodó államférfiit, amelyek a bolsevistaellenes arcvonalban egyesültek. Megjelent a magyar miniszterelnök, a szlovák miniszterelnök, a román miniszterelnökhelyettes, az olasz bolgár, finn, dán, spanyol és horvát külügyminiszter, valamint a japán nagykövet és a mandzsu követ. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI) Német politikai körökben a berlini találkozás csúspontjának tekintik azt a tényt, hogy a Führer csütörtök folya-

mán egyenként fogadta a Berlinben tartózkodó külföldi államférfiit. Csak a nagy történelmi távlatokban gondolkozni tudók — hangsúlyozták a Wilhelmstrassen — méltányolhatják kellőképp azt a körülményt, hogy a Führer az új Európa államférfiit fogadta. Ezek az államférfiik közös nagyszabású nyilatkozathat tettek, amely a bomlasztás minden válfaja ellen. Európa elhatározta, hogy újra formálja önmagát és szembenéz a jövővel. Ennek bizonyítéka, hogy ilyen nyilatkozatra a háború kellős közepén kerülhetett sor. (MTI.)

miniszterelnök és a berlini román követ. A diplomaták Berlin parancsnoka társaságában eléptek a díszszázad előtt, majd elhelyezték koszorúikat és néhány percig áldoztak az elesett hősök emlékének. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI) A Führer a kommunistaellenes egyezmény megkötéséről, valamint további hét nemzet csatlakozása alkalmából táviratokat küldött az egyezményben tömörült nemzetek államfőjéhez és Antonescu román államvezetőhöz, valamint a Ducehoz. Ribbentrop üdvözlő táviratot intézett Japán, Mandzsúria és a kínai nemzeti kormány külügyminiszteréhez. (MTI)

Berlinből jelentik: (MTI) Bárdossy László miniszterelnök a berlini magyar követ kíséretében résztvett a Führer által adott villásreggelin. A villásreggeli után a Führer elbeszélgetett Bárdossy László miniszterelnökkel. Bárdossy László miniszterelnök délután fél hat órakor elutazott Berlinből. Vele együtt utazott Von Jagow budapesti német követ is. Az elutazás ugyanolyan ünnepélyes körülmények között folyt le, mint a megérkezés.

A Hősök emlékművének ünnepélyes megkoszorúzása

Berlinből jelentik: (NTI) Csütörtökön a magyar, román és a finn államférfiik felkeresték a hősi halottak emlékművét és koszorút helyeztek el. Az emlékmű környékén igen

sok berlini lakos jelent meg. Eisönek a magyar miniszterelnök érkezett meg a berlini magyar követ kíséretében, közvetlenül utána a finn külügyminiszter majd a román helyettes

10.000 pengős jótékony célú tárgysorsjátékon

egy sorsjegy ára **csak 50 fillér!!!**

A „Nagyvárad Róm. Kat. Egyházközség Asszonycsoportja” a szent Monika-község rendezi az árvák és egyéb jótékony célok javára

Nyereménytárgyak:

Sil-bunda, ezüst róka, férfi kerékpár, rádió, ésszámtalan más értékes, szép holmi, többek között több méter tüztitára utalvány. — Láthatók: a »Hangya« főutcai üzlet és a »Del-Ka« cipőüzlet kirakataiban

JEGYEK KAPHATÓK:

(Idegenforgalmi hivatal (Rákóczi-ut)

Hegedüs gyógyszerár Szent István tér 1.

Hegedüs dohánytözsde, Rákóczi-ut 4. szám.

Kiss István bőrárkereskedés, Rákóczi-ut 3.

Tompa Ferenc üveg- és porcellán kereskedés, Rákóczi-ut 5.

„Hangya” főutcai üzletében

Papp Károlyné „Központi” illatszertár

Besting cukrászda, Rákóczi-ut 12.

Huzás: december 14-én, d. e. 10 órakor a Kat. Kör moziheiyiségében a közönség nyilvános bevonásával.

900 ezer amerikai munkás készen áll az általános sztrájkra

Washingtonból jelentik: (Reuter) A nem szakszervezeti munkások bizottsága utasította a szervezet elnökét, hogy tegyen meg minden előkészületet a 900 ezer munkás általános sztrájkjára, ha az végül is szükségesnek mutatkozik. A nem szakszervezeti munkások 9—10 napja tárgyálnak Washingtonban. A bérharca kedden vagy szerdán kerül sor, ha nem teljesítik kérésüket. (MTI)

MEGNYITOTTÁK A RÓMAI MAGYAR AKADEMIÁT. Rómából' jelentik a MTI: A római Magyar Akadémiát csütörtökön délután nyitották meg ünnepélyes keretek között.

Gondolatok az adonyi kastély körül...

A vonat monoton zakatolással futja végtelenné tetsző sínpárján az utat. Elrobog kis órházak mellett, nagyobb állomások előtt, vidáman csatlóg a váltókon s aztán száguld tovább. Kis órházak, nagy állomások, magunk mögött hagyott tájak és emberek milliónyi gondolati vetnek fel, mindig újakat és egyre komorabbakat. A párnázott fülke ablakán túl ősz van. A tölts mellett kiégett parti fűvön lehen és csikó legel egymás mellett, távolabb láhacsapatot vezet a büszke gúnár, s messze, ahol már csak körvonalakat látni, ókrösszeker bandukol hazafelé.

A fülkében polgári ruhás vasutasok utaznak háza, a széketvasut építésénél dolgoztak. Hármán összetartoznak, közös az élethivatásuk, uniformizálódtak a gondolataik is, egyetértéssel az élet minden vonatkozásában. Aztán összetartoznak az a két szundikáló fiatalember, kolozsvári egyetemisták. Ők fel-felébrednek, szociológiáról beszélnek, valami új füzet adja a gondolatokat. Aztán ismét alszanak, eldömszögölnek a vasutasaink is, valami derült béke ömlik el arcukon, a hamarosan viszontlátott otthon derűs nyugalmát.

Változnak a tájak, a képek, csak az ősz éj szürke felettünk és a vonat kerekének ütemes zörgése változatlan. Egyedül virraszt az utas öt ember álma felett. Az utas, ebben a kis közösségben sem tartozik senkihez, egyedül van, mint a nagy közösségben is — rendszerint. Ezt azonban megszokta már, nem is haragszik érte a sorsra, és nem is igen gondolkodik. Csak ilyenkor, amikor már fázós az idő, és a meleg fülkében nincs kívül beszélgetni. De szereti s jó vigyáznia mások álmait...

Szolnok körül ismét vadvízek borítják közel s távol a tar földeket. Víz mindenfelé, amerre a szem ellát. Víz a legszörnyűbb elem. Alig van ellene védekezés. A harangok félreperése sem segít. Egyszer, a pesti villamoson, nyakig sáros tojáskereskedő mesélte ismerősének, hogy az éjszaka Szolnokon járt. Az egész város gátépítéssel dolgozott, a víz a város periferián tombolt már. Hát miért akkor kell gátat emelni, amikor megvón a baj — kérdezte a másik. A felelet szenzációs volt és bölcs: Ezer évig nem értünk rá, — de a következőt már biztosították... A vízzel is csak úgy vagyunk, mint általában a többi dolgunkkal, mi, emberek. Csak akkor törődünk a bajjal, amikor már nyakunkon a végveszély, de akkor kétségheisünk és a sorsot emlegetjük...

A vonat néhány percig áll s már rohan is tovább. Felveszi az új utasokat. Mennyi gond, bánat, probléma, milyen sok fájdalom és könny s csak

milyen kevés öröm lehet ennyi utas homloka mögött... Csoda, hogy elbírja a lokomotív.

Adony felé közeledünk. Sohasem érdekelt különösebben ez a község, de most megjegyeztem a nevét. A vasúti töltéstől száz méterre hosszan húzódik kőkerítés, aztán park következik és egy kis sárga kastély. Egy külön világ. Annyszer megirigyelt nagyurak sohasem kívánták életét. A kastély előtt keresztbedőlt két sudár nyárfa, a címeres, rozsdás vaskapu tárva-nyitva, a szél forgatja a sarkait: elköltözött innen az élet? Mi van a lehízott zöld zsugudterek mögött? Kicsit tovább a majorsági épületek következnek. Sötét és zord minden innét a vonatablakból, az udvart felverte a gáz és a gyom, önkéntlenül Gyulay Pál jut eszünkbe és „Egy régi udvarház utolsó gazdája...”

Tányersapkás diák támasztja homlokát a vona: felvörös hűvös ablakának. Szolnokon szállt fel, bizonyára hetedikes gimnázista. Mert csak hetedikes gimnázisták tudnak ilyen komolyan elmerengve gondolkodni és csak hetedikes gimnázisták lehetnek ilyen finoman készségesek és udvariasak. — Gróf Szapáry birtoka ez, — informál, — a kastélyhoz két holdas park és ötszáz hold nagyszerű föld tartozik. Két évvel ezelőtti nyáron volt utoljára hangos a kastély, akkor itt nyaralt a család. Valahol a Dunántúlon van ötezer holdjuk, úgy tudják erre felé, állítólag ott élnek. Ezzel nem törődik senki, illetve a község gazdái, akik szeretnék megszerezni maguknak. Talán sikerül is...

Ennyi volt az információ, amit hirtelen szerezni lehetett a tovarobogó budapesti gyors hűvös ablaka mellett a lezárt ablaku kis kastélyról. De elég, hogy az embernek eszébe jusson sok minden. A „földnélküli földművelés” százszázévi, a kastélyok szerke az országban több holdas parkok közepén, de amelyekkel alig törődik valaki, viszont egy sok családok magyar gazdának biztos életet jelenthet. Kell, hogy az ember gondolat elszálljon Eszterháza felé, ahova nincs messze a cenki allé, amelynek végében Széchenyi pihen és álmodik az ő magyar népéről. Vajjon ilyennek álmodta a Legnagyobb magyar a magyar életet 1941-ben? ... s aztán eszünkbe jut a zalamegyei margit, majori 6 gyermekes béreccsalád, aki nem mert igényelni a hercegi földből, mert attól félt, hogy akkor még a döngölt padlója lakást és a szűkreszabott kis kommentót is elveszít. S aztán eszünkbe jut sok minden, amire szinte gondolni sem szeretünk, mert hideg lesz belül valami és szomorú. S eszünkbe jut végül a keszt. helyi 200 szobás kastély, a maga ex-

kluzív titokzatlanságával, a tornyon lobogó hercegi zászlóval, a két méter magas kőfalkerítésével, hatalmas, zárt vasajtójával, amelynek rácsain keresztül egyszer német turisták kíváncsiskodtak. S gondolunk a kastély egykori hatalmas urára, akinek vasúti érkezésekor piros szőnyegterítettek a vonat lépcsőjétől a hintó feljárdójáig... S gondolunk a többi kastélyokra és a velük kapcsolatban lévő szép regényekre: a régi Bécsre, a mesének beillő gálans történetre, a kaszinói kártyacsatlókra és arra, hogy közben elszidódott a közéletünk. Szomorú dolgok ezek...

A fülke utasai ábrednek. Az órák nézik s találgatják, vajon merre járhatunk már. Az egyik még gyorsan elmondja, hogy karácsonyra 900 pengő körül kap külön munkadíjat. Ehből fiának vesz si-cipőt 60 pengő, leánya kerékpárt akar, ez is legalább 160 pengő, felesége is akar valamit.

ezt kétszáz pengőn alul „nem ússza meg”, ő meg majd vesz magának egy nyakkendőt 2 hatvanért a Corvinban. Ezt azonban úgy mondja, mint a világ legtermészelebb dolgát. Jó lehet ilyen családapának lenni...

Közben este lett. Valahonnét az éteri magasságból, ahonnan lilásan páradzik az őszi köd, észrevétlenül le szállt az alkony. Mendénél már Budapestet érezzük, csillogásával, huzagával, talmi és ragyogó értékével a fővárost. Elfogja az utast az izgalom s emlékek ébrednek, akarással az időkről az ifjuság küzdelmes, akarsos, de mégis mindig szép és gondtalan napjairól. Arra gondolunk, hogy már-e reánk is valaki az állomáson. De ez már személyes ügy.

...Közben megérkezünk Budapestre...

PARKANY LÁSZLÓ

Szabadegyetemi előadások a Kolozsvári Hittudományi Főiskolán

Sándor Imre püspöki helynök nyitotta meg a „Világiak Teológiája”-t

A vallás ma újjászületését éli. Mutatja ezt a keleti istentelenség véres alkonya, nyugaton Franciaország vallási megújodása. A világiak számára szükséges kivonatát tartalmazza. A péntek esti előadások a jövő év nyaráig felölelik a vallás összes örök és egyben időszerű igazságait. Péleletek hangzanak majd el a kolozsvári plébánia egyházközségi termében mindenazon kérdésekre, amelyek eddig kihozhatták azt a lelket, aki itt Magyarországon, Erdély földjén, a kínos városban hiába akarta hiába vágta megismerni őseinek hitét.

Ma kezdődtek meg az előadások. Olyan férfiak fogtak össze a siker érdekében, akik az erdélyi katolicizmus pillérei közé tartoznak. Az előadások közönsége nem fog csalódni várakozásában. Elsőként Schaffler János dr. egyetemi ny. r. tanár mondott általános bevezető előadást „A világiak csodálatos szervezete”-ről.

Az első előadás november 28-án, pénteken volt s azt Sándor Imre általános püspöki helytartó nyitotta meg. Ez a tény is kiemelte a nagy érdeklődéssel várt előadásorozat jelentőségét, amely teljes mértékben megérdemelte a közönség bizalmát.

Ma már a vallás nem gúnytárgy, nem hátramaradás. Sok csalódás és kiábrándulás vezette erre a megállapításra a világi emberek nagy részét. Ezek most újra Istent szeretnék megtalálni. Keresik Őt, érdeklődnek tannai iránt, mert érzik, hogy az ad tartalmát az életnek.

Ezért van szükség ilyen irányú képzésre s ez a cél vezette a kolozsvári római katolikus hittudományi főiskola tanári karát a „Világiak Teológiája” c. előadásorozat megvalósítására.

Milyen anyagot ölel fel az előadás-sorozat?

Az előadásorozat Eröss Alfréd dr. és Faragó Ferenc teológiai tanárok szellemi irányítása alatt tervszerűen foglalja össze a legégetőbb vallási kérdések rendszerét. Bölcséleti szempontból Baráth Béla dr. teológiai tanár. Kolozsvár új plébánosa vezeti be a magas színvonalú hallgatóságot a hit és élet bölcséleti alapjaiba. Majd Eröss Alfréd dr. rendes tanár dogmatikus szempontból fejti ki a Krisztus-ismeret középponti jelentőségét. Faragó Ferenc dr. rendes tanár a Szentírás-tudományok főbb kérdéseit tárgyalja és betekintést ad a Biblia csodálatos világába. Péter Antal dr. rendes tanár a család, állam, haza legaktuálisabb erkölcsi problémáit boncolgatja. Schaffler János dr., mint a hittudományi főiskolásoknak is egy-

házi tanára, korszerű egyházi jogi problémákkal fogja megismertetni a kurzus résztvevőit. Előre kiemeljük előadásai közül „A világiak jogai az Egyházban” c. nagyérdékű előadást. A lelkipásztorkodás gyakorlati kérdéseiből tár fel egy-két érdekes témát Veress Ernő rendes tanár és Dávid László dr. helyettes tanár. Végül az egyházművészet lelkéről és szelleméről mond két előadást Rejőd Tibor dr., az egyháztörténelem előadója. Az előadásorozatnak nagy érdeklődéssel várt folytatása jövő héten pénteken, december 5-én lesz.

Gellért László

Hirdessen a Magyar Lapokban

Értesítjük üzletfeleinket, hogy cégünk új elnevezése

Nagyvaradi bérfestőde

tcvább, hogy Szent László-téri felvételi üzletün-et december hó 1-én **Hlatky Endre-utca 6** szám alá helyezzük át. (Deutsch K. I. üvegüzlet melé).

IVO festőde.

Valamennyiünknek harcolnunk kell a suttogó propaganda ellen

Reményi-Schneller pénzügyminiszter beszéde a képviselőházban. — Megszavazta a Ház a pénzügyi tárca költségvetését

Budapestről jelentik: (MTL.) A képviselőház folytatódó ülésein gróf Bethlen László erdélyi képviselő több erdélyi problémát vetett fel. Kérte, hogy a kifizetésű emberek számára állapítsanak meg adóterminusokat. Hangoztatta, hogy Erdélyben az adómorál nagyon jó. Hangoztatta a nép- és családvédelmi alap nagy hivatását a szörvány-problémák megoldásában. Kérte a Székelyföld hitellel való ellátását. A költségvetést elfogadja.

A további felszólalók közül Mátéfy Viktor, vitéz Zerinyi Szilárd, Balázs Károly a költségvetés mellett szólalt fel míg Nagy Ferenc, Maróthy Károly a költségvetés ellen foglalt állást.

Az utolsó szónok Patkó Elemér erdélyi képviselő volt. Beszédét lapunk más helyén közöljük. Ezután a pénzügyminiszter válaszolt a felszólalásokra.

Az áremelkedést nem a pénz értékcsökkenése okozza

Egyes képviselőkben — úgymond — a költségvetés nagy összege ügylátszik, aggodalmat keltett. Hangsúlyozta, hogy nem várható a kimutatottnál nagyobb deficit.

Az áremelkedés kérdéséről szólva kijelentette, hogy az áremelkedés egyáltalán nem a pénz értékcsökkenésének következménye. Az áremelkedések a tudatos pénzügyi politikának eredményei. *Ez a politika arra irányult, hogy a mezőgazdaság jövedelmezőségét helyreállítsuk. Az 1939 augusztusi árak mellett a mezőgazdaság nem volt jövedelmező. A mai mezőgazdasági árszínvonal mellett a gazdák megtalálhatják számításukat.* Most harmónizálni kell a mezőgazdasági árakat az ipari árakkal és a tisztviselői fizetésekkel. Nem tudom elfogadni azt a felfogást, hogy a kevés árnak az árdragulás az oka.

A fogyasztási cikkek igazságos elosztásáról gondoskodni kell. Felmerült az a nézet is, hogy a bank-

jegyforgalom magassága okozza az áremelkedést. Ez tévedés. Sokkal többet árt a suttogó propaganda, amely ebben az országban még mindig folyik. Megemlékezett arról, hogy római utazása után is látta ennek nyomait. A londoni rádió különféle dolgokat beszélt erről az utazásról. Ugyanezeket a hangokat azután itt Budapesten is hallottam.

Valamennyiünknek harcolnunk kell a suttogó propaganda ellen.

Azután arra mutatott rá, hogy az adómorál lényegesen feljavult. *Ezt nagyon köszöni a magyar adófizetőknek, akik rájöttek arra, hogy nem idegen hatalomnak adóznak, hanem önmaguknak.* A vita során a hadmenetességi adóról is szó esett.

Az erdélyi nyereségekkel az egész ország lelkesen fogadja

Az állami egyedáruság kérdéseire áttérve kifejtette, hogy hazai dohánnyeremények növelni kell. Örömmel állapította, hogy a szeszegyedáruság a várakozáson messze túlmenően bevált. 31.700 italmérségi engedély van Ma-

gyarországon, amelyből 30.500-at felülvizsgáltak. 4800 zsidótól megvonták az engedélyt. A tisztviselői fizetések kérdéséről szólva rámutatott arra, hogy ez a kérdés szoros összefüggésben van az ipari munkabérek és a magántisztviselők fizetésének rendezésével.

A köztisztviselői fizetések emeléséről még nem tud nyilatkozni. Szükséges, hogy az alsóbb kategóriákban bizonyos fizetésemelés legyen. Elhangzott olyan nézet is, hogy az államnak mindegy, hogy nőtlen vagy nő, vagy sokgyermekes tisztviselői vannak. Az a lényeg, hogy jól végezzék munkájukat. Ezt a felfogást nem osztom. Végül rámutatott arra, hogy a 3.545 milliónyi államadósság nem magas.

Örömmel állapította meg, hogy az erdélyi nyereségekkel az egész ország lelkesen fogadta. A miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után a Ház a pénzügyi tárca költségvetését általánosságban és részleteiben is elfogadta. A ma délelőtti ülésen elfogadta.

Befejeződtek Kuruszu amerikai megbeszélései

Teljesen kizárt a megegyezés lehetősége a keletázsiai kérdésben. Amerika a háborút akarja

Washingtonból jelentik: (NTL.) Az Egyesült Államok és Japán között folyó tárgyalások legújabb fejezete lezárult. Az újabb eszmecsereket amerikai irányváltás oka abban keresendő, hogy a kínai kormány a Fehér Hához fordult és kérte, hogy békítő kísérletével hagyjon fel. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTL.) Világos, hogy Amerika a háborút akarja — állapítja meg Nisima, az ismert katonai kommentátor a Hosi Simbun hasábjain. Az Egyesült Államok tervszerűen készítette elő a háborút és a Japán elleni támaszpontjait Holland-Indiáig tolta előre. Amerika most időt akar nyerni. (MTI)

55 perces megbeszélés Roosevelt és Kuruszu között

Washingtonból jelentik: (OFI.) Kuruszu és Roosevelt 55 percig tartó beszélgetés után befejezték tanácskozásukat. Kuruszu az értekezlet után kijelentette, hogy a japán-amerikai eszmecsere folytatódhatnak. Megkérdezték, hogy hazatér-e Japánba? Azt felelte, hogy erre nem kapott utasítást. (MTI)

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz lapok hírt adnak arról, hogy a japán-amerikai megbeszélések a megszakítás felé közelednek. Ezt bizonyítja egyrészt a Japan Times értesülése, mely szerint az indokínai határ közvetlen közelében, a csungkingi kormány 300.000 fő-

tájékozott körökből jelenti, híre jár, hogy a keletázsiai kérdésben a megegyezés lehetősége teljesen kizárt. Az amerikai irányváltás oka abban keresendő, hogy a kínai kormány a Fehér Hához fordult és kérte, hogy békítő kísérletével hagyjon fel. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTL.) Világos, hogy Amerika a háborút akarja — állapítja meg Nisima, az ismert katonai kommentátor a Hosi Simbun hasábjain. Az Egyesült Államok tervszerűen készítette elő a háborút és a Japán elleni támaszpontjait Holland-Indiáig tolta előre. Amerika most időt akar nyerni. (MTI)

nyi hadsereget vont össze, másrészt az az angol hír, hogy a Fülöp-szigetek amerikai hatóságai a manilai kikötőt aknákkal elzárták és az erődítések körüli tengerrészek biztosítását elrendelték.

Newyorkból jelentik: (NTI) A Newyork Herald Tribune az Egyesült Államoknak Japánnal szemben támasztott legfontosabb követeléseit így foglalja össze: Lemondás a további támadásoktól. Elfordulás a tengelytől. A japán csapatok kivonása Kinából, Francia-Indokínából és végül valamennyi csendes-óceáni állam gazdasági egyenjogúsága. (MTI)

Háborús készülődés minden vonalon

Tokióból jelentik: (NTI.) A thaiföldi helyzettel kapcsolatban a következőket jelentik ki Tokióban: 1. Erős angol csapatösszevonások Thaiföld határvidékén. Repülők és páncélosok összevonása. Különösen a fontos vasutvonalak és utak mellett. 2.

Singapore keleti kikötőjét elzárták és aknákat helyeztek el. 3. A forgalmat beszüntették Francia Indokína és Franciaország, valamint Anglia és gyarmati között. 4. A Thaiföldi kormány a különösen fontos hadászati helyeken elrendelte a külföldiek fo-

kozott ellenőrzését és háboru esetére szóló gazdasági rendszabályokat készíti elő. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTI) A mindjeban növekvő feszültség és az angol rendszabályok miatt a Singapoor eban élő japánok számára egyre nehezebbé válik a városban való tartózkodás. A japán üzletek megkezdték a vegkiárúsítást. (MTI)

Csung-Kingből jelentik: (NTI) Csung-Kai-Sek tábornok beszédét mondott, amelynek során kijelentette, hogy a kínai hadigazdálkodás mind megalapozottabb lesz, úgyhogy az ötödik háborus esztendőben tovább tudnak harcolni. Hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a háboru után alkotmányt ad és ismét bevezeti a pártrendszerét.

Álarcos banditák merényletet követtek el az arrasi villamos-transzformátor ellen

Párizsból jelentik: (OFI) Arrasból jelentik a Paris Soirnak, hogy három álarcos, revolverrel felfegyverzett ember behatolt a villamos transzformátor épületébe. Az egyik az őr sakkban tartotta, a mások kettő kifolyatta a szigetelő olajat és ezzel 6500 liter olaj ment veszendőbe. Azután dinamitot helyeztek a készülékek alá és eltűntek. Az őrnek élete kockázatásával sikerült behatolni az épületbe és elválni a gyújtószínort, amivel megmentette a transzformátort a pusztulástól. (MTI)

Angliában tilos a gyémánt eladása. Londonból jelentik: A gyémánt eladását magánosoknak egész Angliában megtiltották. A tilalom kiadására azért volt szükség, mert a repülőgépiparnak nagymennyiségű gyémántra van szüksége.

Belvárosi

Csak angyaloknak van szárnya

Rendezte: Howard Hawsk.
Főszerepben: Cary Grant,
Richard Barthelmes, Jean
Arthur.

A délamerikai repülőposta hőseinek bravurja a levegőben.
Leszállás égő géppel.
Repülés közben, égbenvülő hegyormok között.
Amikor a szerelem a kötelességteljesítéssel harcol.

Teljesen újszerű! Izgalmas!
Lenyűgöző!

GAZDASÁGI ÉLET

Harisnyás székely ifjak kereskedői pályán

Megdőlt az az állítás, hogy a magyar nem lehet jó kereskedő. Csak utóbbi kezdeményezésre volt szükség.

Harminc harisnyás székely ifjú ül be naponként Marosvásárhelyen az iskolapadokba, hogy megtanulja a kereskedelmi szakismereteket. A Székelyföld nagy kérdésének, a keresztény falusi és városi kereskedő-hiánynak megoldásához vezet az a tanfolyam, amely november közepén kezdődött az „Erdélyrészi Hangya” rendezésében. Harminc székely földműves ifjút tanítanak meg a gyakorlati és elméleti kereskedelemre, könyvelésre, áruismeretre. Teljesen ingyenes a tanfolyam és a székelység nagy sze-

génységére való tekintettel a hallgatók havi 100 pengős segélyt is kapnak. Az illetékes kormánytényezők örömmel fogadták a tanfolyamot, mert két hónap múlva már harminc fiatal székely kereskedő állhat a kiszolgáló asztal mellé, hogy a nemzet gazdasági életének szorgalmas munkása legyen. A tanfolyamot végzett ifjak önálló üzleteket nyithatnak, azok pedig, akik szövetségi téren akarnak tovább dolgozni, a székelyföldi szövetségeknél kapnak állást. Az első két hétben a székely ifjak már nagy előmenetelt tanúsítottak az elméleti tudnivalók elsajátításában.

A gabonakészletek november 30-ig ajánlhatók fel

A gabonafeleslegeket, mint ismeretes, október végéig kellett a vásárlásra jogosultaknak vételre felajánlani. Legutóbb mint jelentettük már, kormányrendelet jelent meg, amely módot ad a gabonafeleslegek tulajdonosainak arra, hogy feleslegeiket november végéig felajánlhassák. Az így felajánlott feleslegekért a hatóság által megállapított árnál 10 százalékkal kisebb ár jár. A december elseje után felajánlott kölesért, továbbá az árpaért és a zabért szintén 10 százalékkal kisebb árat fizetnek a megállapított árnál. Ha a búza, rozs és kétszeres tulajdonosa e terményeket október 31-ike után csépelte, vagy sze-

rezte meg, úgyszintén ha a köles, árpa, zab tulajdonosa terményeit november 30-ika után csépelte, vagy szerezte meg és a cséplés befejezésétől, illetve a megszerzéstől számított 30 nap alatt vételre szabályszerűen felajánlja, vele szemben nincs helye a 10 százalékos árlevonásnak. Eltekintenek a 10 százalékos árlevonástól annál is, akinek gabonafeleslegét november 30-ika után a hivatalos elszámoltatási eljárás során nagyobb mennyiségben állapítják meg, de ez jóhiszemű tévedésből keletkezett. A vámörléssel foglalkozó malmok vámkeresményét a Hombár 10 százalékos árlevonás nélkül veszi át.

A vasuti díjkedvezmény kiterjesztését kéri az Erdélyrészi Gazdasági Tanács

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács legutóbbi ülésén ismételt megállapította, hogy az Államvasutak díjkedvezményes szállítási jegyzékében szereplő fuvardíjak 500 kilométeren túl az erdélyi gyárpar, a mezőgazdaság és a lakosság ellátása szempontjából nem érzetik eléggé jótékony hatásukat. A Tanács ezért elhatározta, hogy a távolságokból eredő nehézségekkel szemben olyan díjtáblázat megállapítását kéri, melynek díjtételei 300 kilométernél nagyobb távolságon felül fokozatosan csökkenve végeredményben legalább 40 százalékkal alacsonyabb legyen a jelenlegi díjté-

leknél. Kéri továbbá a Tanács, hogy az Erdélyre vonatkozó 1941. évre engedélyezett díjkedvezmények érvényét hosszabbítsák meg az 1942. évre is. A Tanács a javasolt intézkedésektől az erdélyi áruellátás és értékesítés lényeges fellendülését várja.

A TERMELOK SZEKÉRREL VIHETIK A PIACRA AZ IGÉNYBE NEM VETT BURGONYÁT

Budapest. a Magyar Távirati Iroda jelenti: Az országos közellátási hivatal ismételt felhívja a burgonyatermelők figyelmét arra, hogy eladó burgonyájukat Budapest kivételével,

szekérrel vihetik a piacra. Az ilyen eladáshoz semmiféle szállítási engedély nem szükséges. Természetesen ez az eladási lehetőség az igénybevett burgonyakészletekre nem vonatkozik.

RÖVIDESEN MEGJELENIK A SAVANYU KONZERVEKRE VONATKOZÓ ÁRRENDELET. A tél közeledtével fokozódó forgalom indul

meg a savanyú konzervfélékben s ezért a fogyasztóközönséget közelről érinti ezeknek a cikkeknek az ár-megállapítása. Ertesülésünk szerint savanyított káposzta, paprika, uborka és egyéb savanyú konzervek árkiszámitásával elkészültek az árkormánybizottságon és az új árakat megállapító rendelet a közeljövőben megjelenni.

Megkezdődtek az Iskolánkívüli Népművelés előadássorozatai

A magyar művelődés magas iskolája a Szent László gimnáziumban

Néhány napja megjelentek az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság hírdetési, melyekben a város közönségét hívják fel magyar művelődési előadások hallgatására. A legkülönbözőbb állású emberek jelentkeztek. Érdekes csak egy pillantást vetni a beiratkozási ívekre: táblai tanácsjegyző, kereskedősegéd, szabómester, masamódleány, építőiparos, pincér, zenész, magántisztviselő, városi hivatalnok, szállítási vállalkozó, orvosnő, gépirókaisszony és még sok más foglalkozású magyar jött lelkesen, hogy pótolja azokat a hiányokat, amelyek magyar műveltségében vannak.

Az első előadást Széchenyi István emlékének szentelték a város különböző művelődési helyein. A legmagasabb fokú művelődési telepen, a Szent László gimnáziumban igaz magyar közösségi érzésben hangzottak el Széchenyi szavai: „nekünk kötelességünk egymás fölött örködni és egymást segíteni az erkölcsi művelődésben!” Ennek az erkölcsi művelődésnek magas iskolája a Szent László gimnáziumban folyó előadássorozat. Csak az első felhívásnak kellett elhangzania és 150—200 magyar ember válaszolt rá őszinte művelődni akarással.

Amíg honvédeink nehéz harcot vívnak keleten, az itthonmaradottak sem télenek. Magyar öntudatból és magyar műveltségből kovacsolják azt a belső frontot, melynek erőssége a külső front támasza és alapja. Követik a leghívebb magyar, Széchenyi jelszavát: „Dolgozom szorgalmasan és dolgozom önérettel. Lenyesik szárnyaimat, lábaimon járok, levágják lábaimat, kezemen fogok járni, s ha ezeket is kiszakítják, hason fogok mászni, csak használhassak! — Használni akarnak ezek a nagy érdeklődést keítő előadások és minél több öntudatos, kiművelt emberfő akarnak e város magyar életébe. Kapszolódjunk minél többen e ma-

gyar művelődési központhoz és emeljük ezáltal városunk magyar öntudatát és kulturáját. Saját boldogulásunkat munkáljuk ezzel és ugyanakkor nemzetünk belső értékét és erejét fokozzuk.

Közigazgatási bejárás volt a hegyközpályai út építési helyén

(Nagyvárad.) Csütörtökön délelőtt közigazgatási bejárás volt a hegyközpályai törvényhatósági út átépítése ügyében. A bizottság elnöke Elischer Pál miniszteri osztálytanácsos volt a kereskedelmi minisztérium ügyi osztályának vezetője, tagjai pedig a földművelésügyi minisztérium részéről a kultúrtechnikai hivatal vezetője, Oláh Béla tanácsos, az Államépítészeti Hivatal vezetője, dr Gyapay László helyettespolgármester, dr Oswald János vármegyei főjegyző, Bölönyi István főszolgabíró, Altnöder Endre városi műszaki tanácsos, Pékó János főmérnök, az érdekeltektől közleg képviselői és a telektulajdonosok, akiknek a földje számításba jön az útépítéssel kapcsolatban.

Az érdekeltektől közleg nagy örömmel vették tudomásul a tervezett útépítést, a telektulajdonosok pedig a szükséges terület átengedéséhez a legnagyobb készséggel járultak hozzá.

A 3 km 766 méteres útnak az átépítése 40.000 embert számláló hét közseget kapcsol be Nagyvárad vékeringésébe. A közsegek között szerepel Hegyközpályai, Hegyközújfal, Hegyközcsatár, Hegyközszáldobágy és Siter is.

A 3 km 766 méteres útnak az átépítése 300.000 pengőbe kerül. A munkát a város közsegi alapjának költségvetése terhére végzik és ha az idő megengedi még az ősz folyamán meg is kezdik.

Casínó filmszínház Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon 19-48.

December 1-ig, hétfőig

ITT AZ ÚJ NAGY MAGYAR TARSADALMI FILMSIKER!

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné.

ELETRE ÍTÉLTEK

Írta: S. NAGY MÁRIA

Rendezte: RODRIGUEZ ENDRE

Jávor, Petrovich, HIDVÉGHY VALI, ZADOR GYÖNGYI, SOMLAY, PEÉRY PIRI, NAGYAJTA

Rendes helyárak:

70, 1, 1.30 P.

Előadások kezdete hétköznap: 5, 7, 9. Szombat-vasárnap: 3, 5, 7, 9 órakor. Első előadás mérsékelt helyárakkal: 50, 70, 1 P.

A nagy érdeklődésre való tekintettel az „Eleltre ítélték” című filmet 1941 december 1-ig, hétfőig, meghosszabbítottuk.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
 Telefon: 12-27

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

**ÜNNEPÉLYESEN NYITJA MEG
 AKADÉMIAI ÉVÉT AZ OLASZ
 KULTURINTÉZET. A magyarországi
 olasz kulturintézet vasárnap, folyó hó
 30-án, délelőtt 11 órakor tartja meg
 idei akadémiai évének ünnepélyes fel-
 avatását Dott Aldo Bizzari főigazgató
 jelenlétében a Belvárosi mozgóban.
 Dr Soós István polgármester üdvözlő
 szavai után Kiss József debreceni tan-
 kerületi főigazgató tartja az akadé-
 miai év díszelőadását „Az olasz kul-
 turá”ról. Az ünnepélyes megnyitós és
 a díszelőadás után a Kulturintézet
 bemutatja: „Vihar Fuzenében” című
 művészeti filmet, Olvasóink még jól
 emlékeznek a múlt évi ünnepélyes
 megnyitóra. Az idei avató előadás
 iránt is nagy érdeklődés nyilvánul
 meg.**

Felhívás a 4-es Bajtársakhoz! Dec
 4-én este 7 órakor intézőbizottsági, fél
 8 órakor teljes 4-es ülés. Arra való te-
 kintettel, hogy az utódezedünkkel le-
 endő együttműködésről tartunk meg-
 beszélést, ezáltal csupán a keresztény
 bajtársak teljes számú megjelenését
 kéri az intéző bizottság a tűzharcos
 otthonba.

Ügyvezető elnökünk bajtársi megbe-
 szélések végett a fővárosba utazott,
 melynek eredményéről december 4-én,
 csütörtökön este 7 órakor fog megbe-
 szélést tartani a tűzharcos otthonban.
 Miután a megbeszélés tárgya főleg az
 utódezedünkkel leendő együttműkö-
 dést érinti, kizárólag a keresztény baj-
 társak feltétlen megjelenésére számí-
 tunk. Intéző bizottság.

**Ocska kalapját ujjá
 alakítja TÓBIÁS**
 Hlatky Endre-utca 16.

**KOLOZSVÁRON MEGBÜNTE-
 TIK A KÁROMKODÓKAT.** Kolozsvár
 polgármestere rendeletet adott ki,
 amely szigorú intézkedéseket tartal-
 maz azokkal szemben, akik nyilvános
 helyeken, közmegegyezéses okoz-
 va, káromkodnak és durva kifejezé-
 sekkel sértik a józólést. A 151.000-
 927. számú belügyminiszteri rendelet
 harmadik paragrafusa értelmében a
 káromkodókat első ízben tizenöt nap,
 második ízben pedig harminc nap el-
 zárással büntetik. A rendelet alkal-
 mazását Kolozsváron is szigorúan
 ellenőrzik. Mindazokat, akik károm-
 kodással és durva kifejezésekkel sértik
 a józólést, a rendőrség közegei
 azonnal előállítják és megindítják a
 törvényes eljárást ellenük.

TEMETÉS. Mária Diakonissza test-
 vér 38 éves korában meghalt. Teme-
 tése szombaton 2 órakor lesz a Ha-
 vasi-kápolnából. (Erdélyi „Concor-
 dia.”)

ELITELT ÁRDRÁGITÓK. Nagyvá-
 rad. Saját tud. A törvényszék uzsora-
 bírósága 50 pengő pénzbüntetésre
 ítélte Kerezi Árpád paptamási gaz-
 dalkodó feleségét, mert a tengerit a
 megállapított árról magasabb árban
 adta el. — Weisz Jenő fűszeres nagy-
 várad lakos 10 deka vajért 80 fillért
 kért és fogadott el. A törvényszék
 Weisz Jenőt árrágitásért 50 pengő
 pénzbüntetésre és 10 napi fogházbü-
 ntetésre ítélte. Weisz felebezést jelen-
 tett be.

Meghívó. Nagyvárad és Vidéke Ipar-
 testület Közművelődési előadás sor-
 zatában november 30-án délután 5 órai
 kezdettel rendezi második előadását a
 Honvédek karácsonyfájára címmel.
 Belépési díj helyett önkéntes adomá-
 nyokat gyűjtünk a távoli harctéren
 küzdő honvédeink részére. Az Ipartes-
 tület elnöksége.

**Katalin-napi filléres táncos a Le-
 gényegyletben.** Szombaton, november
 29-én este 8 órai kezdettel Katalin-te-
 lepi táncos rendez a Legényegylet
 Teleki-utca 9. szám alatti helyiségének
 nagytermében. A kedves, családias
 hangulatu táncosere ez uton is meg-
 hívja városunk keresztény közönségét
 a Legényegylet rendezőségére. Műsor
 nem lesz.

**Lantkészítő iskolát állítanak fel
 Rómában.** Az olasz közoktatásiügyi
 kormányzat elhatározta, hogy Rómá-
 ban lantkészítő iskolát állít fel. Az
 iskola célja olyan művészek kiképzé-
 se, akik értenek új hangszerek ké-
 szítéséhez és a régiéket megjavításá-
 hoz. Az iskola hasonló lesz a Cremona-
 nában már régóta fennálló iskolával,
 amelynek sok külföldi növendéke is
 van.

**Meghívó
 Ma szombaton**

Bébéleves ingyenkóstoló-ra

**HANGYA Rákóczi-uti
 és Mezei János Szent László-tér 2
 cégek üzletében. Bemutatjuk, hogy**

**zsír és liszt nélkül
 percek alatt 28 fillérért 2-3 tányér levest készíthet
 gomba, bab, lórsó, csirke ragout stb. fajtákban.**

Nem pótlanyag!

**FELHÍVÁS A JÓSZIVŰ IPAROS
 CSALÁDOKHOZ** Az Ipartestület fel-
 kéri azokat az iparos családokat, akik
 a honvédek karácsonyfájára jószívűk
 sugallatára hallgatva és hazafias kö-
 teltségtől indítva szeretetsomago-
 kat december 3-án délig az Ipartes-
 tület hivatalába eljuttatni.

**Negyvenegy éves korában végelgyen-
 gülésben meghalt.** Kolozsváron a Fete-
 ki-ut 2. szám alatti ház lakója a pince-
 helyiségben elcsigázott, félig halott
 asszonyt találtak. Beszállították a bel-
 gyógyászati klinikára, ahol kezelés alá
 vették. Néhány órára még visszanyer-
 te eszméletét, de azután amint a hiva-
 talos vizsgálat megállapította, végel-
 gyengülésben kiszüvedett. A vizsgálat
 megállapította azt is, hogy az asszony
 mindössze negyvenegy éves volt, neve
 Elekes Erzsébet. Hozzáátartozóiról sen-
 ki sem tud.

**A TEXTILMUNKÁSOK MŰSO-
 ROS TÁNCSTÉLYE.** Nagyvárad
 Saját tud. A NMK-hoz tartozó textil,
 kalap és kelmefestő munkások no-
 vember 30-án, vasárnap délután fél
 5 órai kezdettel rendezik meg a Munká-
 sóthonban nagysikerűnek ígérkező
 műsoros táncstélyüket. A műsor ke-
 retében színtekerül a *Huszárkis-
 asszony* című zenés vígjáték. Műsor
 után tánc. Az estély iránt nagy ér-
 deklődés nyilvánul meg.

**Kávéházakban és vendéglőkben kér-
 Magyar Lapok at.**

**AZ ATTERT ZSIDÓ IPAROSOK
 JELENTKEZZENEK AZ IPARTES-
 TÜLETNÉL.** A Nagyvárad és Vidéke
 Ipartestület felhívja azokat a zsidó
 iparosokat, akik átérték, saját érde-
 kükkben az Ipartestület hivatalában
 sürgősen jelentkezzenek december hó
 2-án déli 1 óráig bezárólag. Az Ipar-
 testület elnöksége.

**A Baross Szövetség Értelmiségi
 Szakosztálya folyó hó 28-án, pente-
 ken d. u. 6 órakor,** a Baross Szövet-
 ség székházában (Rákóczi-ut 12. III.
 em.) ülést tart, amelyre a Szakosz-
 tály, valamint a városnak a kulturális
 ügyekben munkálkodni kívánó m. t.
 tagjait tisztelettel meghívjuk. Az ülés
 tárgya: két főcsoportnak, ú m elmé-
 leti és gyakorlati főcsoportnak meg-
 alakítása. *Az elnökség.*

Szolgálatos gyógyszerterarak:

Ezen a héten a következő gyógy-
 szertárak tartanak éjjeli szolgálatot:
 Ajtay G Gyula Mátyás Király
 gyógyszerterára Szent János-utca 50
 Irgalmasrend Gránát-Alma gyógy-
 szertára, Rákóczi-ut 27 sz.

Gálosi Ferenc Minerva gyógyszer-
 terára Szent László-tér.

Szabo Aczél István Hungaria gyógy-
 szertára Mussolini-tér 4. szám

Németh örökösök Megváltó gyógy-
 szertára Gróf Teleki Pál-utca 55 sz.

A gyógyszerterarak éjjeli szolgálata
 szombat reggeltől a következő szom-
 bat reggelig tart.

Kedvezményes vasuti jeggyel utazhatnak a sebesült hősokhöz hozzá- tartozóik

Budapestről jelentik: A honvédelmi
 miniszter módot kíván nyújtani, hogy
 sebesült hőseinket, akik kórházban
 gyógykezelés alatt állanak, közvetlen
 vidéki hozzátartozóik meglátogassák.
 Ebből a célból a honvédelmi miniszter
 a kereskedelmi miniszterrel történt
 megállapodás után a következő rendelkezést adta ki:

— Minden olyan sebesültet és bete-
 get, akit a harctérről szállítottak az
 országba, honvéd vagy Vöröskereszt
 kórházba, a közvetlen hozzátartozó:
 apa, anya, feleség, gyermek, kedvezm-
 nyes vasuti jeggyel, vagy az arra rá-
 szorultak a honvédkincstár költségére
 meglátogathatják.

— A kórházparancsnok evégből hiva-
 talos meghívót küld a hozzátartozók
 címére. A meghívóhoz mellékel egy-két
 darab a kereskedelmi miniszterum ál-
 tal rendelkezésre bocsátott igazoló la-
 pot, amely a személyvonat III. osztályu
 50 százalékos kedvezményes jegy vál-
 tására jogosít oda, és visszautazásra.
 100 kilométeren felül; utazásnál a ked-
 vezményes jegy gyorsvonatra is érvé-
 nyes.

— Azoknak, akik kórik és rászorult-
 ságukat községi igazolvánnyal igazol-
 ják, a vasuti díj 50 százalékát vissza-
 téríti a kórház, ahol a sebesültet ápol-
 ják. Amennyiben a hozzátartozóknak
 az utazás miatt egy éjjel a kórház ál-
 lomshelyén kell tölteniök és igazol-
 ják vagyontalanságukat, attól a kór-
 háztól, ahol a sebesült ápolás alatt áll,
 étkezés és szállásköltség megtérítés
 címen fejenként 3 pengőt kapnak.

— Akik a kedvezményt igénybe
 óhajtnák venni és az illetékes kórház
 parancsnokától hivatalos meghívót
 nem kaptak, forduljanak közvetlenül
 ahhoz a kórházhoz, ahol hozzátartozó-
 juk ápolás alatt áll, ha annak állapota
 olyan természetű, hogy a gyógyulás
 rövid időn belül nem remélhető. (MTI)

Igy dolgoznak az angol hírvérők

Rómából jelentik: (Stefani) Az Uni-
 ted Press közölte a Newyork Post zü-
 rchi hírért, amely szerint a német csa-
 patok Rómában tüzeltek a tömegre,
 amely azt követelte hogy vonják visz-
 sza az olasz csapatokat Libiából. A je-
 lentés arról is tud, hogy ez alkalom-
 mal a Venezia palota előtt több embert
 kivégeztek.

Másfélmillió római ebből a jelentés-
 ből tudomást szerezhet ismét arról —
 szól a Stefani jelentés — hogy mennyi-
 re komoly az angol-szász propaganda.
 (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Az ellensé-
 ges külföld által kitalált rémhíreknek
 minősítették illetékes német helyen
 azokat az állításokat, amelyek szerint
 a német megszálló csapatok Belgrádot
 a földdel akarják egyenlővé tenni. A
 németek nem szoktak városokat pusztí-
 títani — jelentették ki német helyen —
 ha arra nincs hadászati okuk. (MTI)

Belvárosi
**Csak angyaloknak
 van szárnyuk**
 Cary Grant, Richard Barthelmes, Jean Arthur
 Tel esen ujszerű! Izgalmas! Lenyűgöző!

Tel 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
 MA Indig Ottó MA
 kiváló szindarabjának nagysikerű filmváltozata
Ember a hid alatt
 Főszereplők: Lázár Mária, Csontos Gyula,
 Kiss Ferenc, Szakács Zoltán.
 Legújabb hird. Pótkép.

MA a Paramount egész estét betöltő
 káprázatos, színes, zenés filmsodáját!
GULLIVER
 Kicsiknek nagyoknak élmény
 az APOLLOBAN.

Műsoros előadást rendez a cséffai Legényegylet

Cséffa. Saját tud. Néhány hónapja élénk katolikus egyesületi élet folyik Cséffán. Egy lelkes magyar leány, Nagy Irén, aki hivatali állásánál fogva került két hónappal ezelőtt ebbe a katolikus magyar szempontból aranyra elhagyott faluba, lelkes és áldozatos munkával megszervezte a falu magyar leány- és legényifjúságát. Megszervezte a legényegyletet és rövid idő alatt mozgalmas egyesületi életet varázsolt a faluba. Az ifjúság nagy lelkesedéssel vesz részt minden megmozdulásban, szívesen látogatja a gyűléseket, a kézimunka-estéket, amelyek a harctéren küzdő honvédek számára kötnék hasznos melegítő darabokat.

Hogy pedig egy kis alapot gyűjtsek maguknak az egyesületi munkához és a jótékonykodáshoz, holnap, szombaton este 7 órakor a Kulturházban műsoros teatést rendez. Az est jövedelmét egyleti beruházásra, téli tejakcióra fordítják. Az est nívós műsoráért a dícséretet a cséffai ifjúság lelkes vezetőjét, Nagy Irénkét illeti.

Értesítés

Az Országos Sajtókamara rendelete értelmében ez év december elsején életbelép a napilapok új hirdetési ár-szabása. Az új tarifa a visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyrészi lapoknál megszűnteti az eddigi szokásos négyzetcentiméter kiszámítást és itt is, mint az ország többi részében, a hasábmilliméter számítást teszi kötelezővé. Ezzel egyidejűleg az Országos Sajtókamara az itteni napilapok hirdetési díjait is megállapította, mely az eddigieknél alig magasabb. A Sajtókamara ennél a megállapításnál figyelembe vette az ország más városaiban érvényben lévő hirdetési árakat és iránykezetű azokat úgy meghatározni, hogy egyrészt megvédje a lapok érdekeit, másrészt pedig a hirdetőfelek reklámigényeit is teljes kielégítést nyerhessenek. A szövegszerű reklám-közlemények tekintetében pedig a Sajtókamara az eddigi sordijjal szemben minden esetben a szavak szerinti kiszámítást rendelte el, amely minden tekintetben megfelel az anyaországbeli szokásoknak.

Az Országos Sajtókamara a továbbiakban elrendelte hogy december elsejétől kezdve minden hatósági egyesületi, szövetségi, testületi közlemény csakis díjazás ellenében adható le a lapokban. Ezek számára a Sajtókamara egy igen alacsony díjszabást állapított meg, amely továbbra is lehetővé teszi a hatóságoknak és egyesületeknek, hogy közleményeiket megfelelő terjedelemben leadhassák.

Belépődíj mellett rendezett bármíne-mű előadás, mutatvány, sportesemény, stb. híre kizárólag tarifális díjszabás mellett közölhető. Szigorúan megtiltja a Sajtókamara bármilyen ingyen reklám, vagy hirdetés közlését. Elrendeli a Sajtókamara, hogy a mozgó, vagy egyéb látványos vállalkozások hirdetései kizárólag a kereskedelmi hirdetések díjszabása szerint közölhetők. Bármely feladott hirdetéssel kapcsolatban díjtalan szövegléptéti reklámok közlése tilos.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjé a Magyar Lapok-at

Felmentettek a rablás vádja alól egy tárkányi gazdát

Nagyvárad. Saját tud. Berhencz János tárkányi származású mácsai telepesgazda bűnügyét tárgyalta csütörtökön a nagyváradai törvényszék három tanácsa. A vádirat szerint a vádlott a biharszentandrási határban ez év márciusában meglátadta a mezőn szántó Ungur György fiatal mezőgazdasági munkást, el akarta rabolni az ekébe fogott két lovat s ebben a szándékában csak az Ungur György segélykiáltására odasietett román gazdák és az időközben megérkezett esendőrök akadályozták meg.

Berhencz János védekezésében a következőket adta elő:

— Ittasan mentem Nagyváradról egy idegen szekéren hazafelé, de minthogy a szekeresgazda más falu felé tartott, Szentandrási határban lezártam, hogy a földeken keresztül folytassam utamat. Ott láttam szántani a mezőn Ungur Györgyöt, odaszóltam neki, hogy mélyebben kell érezni azt az ekét, én holnap, ha szántani kezdek Mácsán másképp fogom ezt csinálni. Ungur György azonban szitkozódni kezdett, hogy ott bizony én nem fogok szántani, mert visszajönnek a román telepesek, akiknek a földjeit mi magyarok elvevük. Ezen összevesztünk, majd verekedés került a sor. Ungur György segítségért kiáltott, mire több román ember ugrott elő. Az egyik az ösztökével, a másik löccsel, a harmadik, Vitecan György, aki épp trágyát vitt a földjére a közelben, vasvillával rontott nekem és agyba-főbe vertek. Én hogy védekezzem, odaugrottam az ekéhez és le akartam venni róla a hámfát, azért kifogtam az egyik lo-

vat. Aztán védekeztem, ahogy tudtam, míg a esendőrök oda nem érkeztek. De eszemámban sem volt, hogy a lovakat elvigyem. Ezt csak ezek a román emberek fogták reám, mert ellenségeink a mácsai telepesbirtokok miatt. Talán meg is öltek volna ha a esendőrök közbe nem lépnek.

A bíróság kihallgatta a tanukat akik mind román emberek. Ellett mondó vallomásaikból mégis megállapíthatta a törvényszék hogy négyen voltak egy ellen, a vádlott nem támadott reájuk vasvillával, mint ahogy a vádirat írja s hogy a lo kifogásán kívül semmi jel se mutatott arra, hogy a mácsai telepes el akarta volna rabolni az állatokat.

Mikor a tárgyalást vezető tanács elnök megkérdezte Berhencz Jánost sikerült-e elvennie a vasvillát Vitecan Gábortól, a magyar telepesgazda így válaszolt:

— Hiszen, ha a vasvilla az én kezemben lett volna, agyonütöttem volna őket. De ők voltak mindenféleképp felfegyverezve. Össze is vertek úgy, hogy olyan lett a fejem mint egy kosár... De hogy én lopni és rabolni akartam volna? Nem azért jöttem én át Romániából hogy Magyarország ilyesmit tegyek. S nem úgy tanítottak a szüleim sem, akik tíz gyermeket neveltek fel... Szívesen teszem akasztófaközlőre a nyakam, ha nekem bár eszembe is jutott volna, hogy raboljak.

A törvényszék, hosszas tárgyalás után, nem is látta beigazoltnak a rablás szándékát és felmentette Berhencz Jánost. Az ügyész felelősséget jelentett be.

SZINHÁZ

Koltay Imre sürgönyben üdvözölte a váradi színtársulatot és a közönséget

Ma este mutatja be a Szigligeti Színház operett társulata Koltay Imre végtelenül kedves operettjét, amely mindig időszzerű címével és derűllett: *Hamar egy férjett!* A cím és ettől a mondatától visszhangzik két hete a színház környéke. Tegnap délelőtt volt a főpróba s ez alatt hozta a távirathordó a szerző Koltay meleg-hangu sürgönyét, amelyet teljes egészében itt közlünk:

Palnik Báltit színgazgató Nagyvárad.

A visszatér Erdélyben első bemutatkozásom alkalmából szeretet-

tel köszöntöm Nagyvárad közönségét, szívből üdvözlöm az egész kitűnő együttéset és kívánok munkájukhoz szép sikert! Isten áldása legyen igazgató ur munkáján, a magyar színiéletben és a magyar művészeket pártoló lelkes magyar közönségen.

Koltay Imre (Salgótarján.)

Koltay Imre ugyanis a polgári életben a salgótarjáni Közszékhely R. T. főtitkárjelöltje, de a hivatalos munka mellett az irodalommal is foglalkozik s igen szép sikereket ért már el.

Színházi iroda közleményei:

HAMAR EGY FÉRJET! Operett újdonság

Pénteken premierbérletben és szombaton tisztviselőbérletben és vasárnap este nagyon mulatságos, kacagtató operettújdonságot mutat be a társulat Delly Ferenc rendezésében. A mai szívr operett mesék között üdítően hat ez az épkézláb meséjű kellemes muzsikájú, nagy kiállítású modern operett. Aki 3 órán át kacagni akar, az okvetlenül nézze meg! Delly, Solymossy és Kozma képviselik a darabban a humor-t. Mindhárom figura kabinet alakí-

tás lesz. Radnóthy Eva játssza a nagystílusú énekes primadonna szerepet. Utó Endre, a színház kitűnő díszletfestője készíti az új díszleteket. Tanay Emil, a közönség kedvence játssza a bonviván szerepet.

— **Bukaresti kaland** csütörtökön este és vasárnap délután ócskó helyarral kerül színre, Iréne and Jimmy, világhírű táncospár felléptével.

— **Hétfőn este a Becskereki menyecske** operett újdonság megy.

— **Milliomos.** Kedden kerül bemutatásra! Budapest legnagyobb sikere!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknél 25 százalékos engedmény

Lakás

Csendes helyen egy különbejáratú szoba kiadó. Cím a kiadóban. 777

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnar használtruha üzletében. Bemerk-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, brilliánt, ezüstöt magas aron veszek. órák, ákszert javítok Gyenge István ékszerész. Rakóczi ut 19.

Egy jó hangú egész hegedű tokkal együtt eladó. Pinter, Gróf Csáky István-utca 24.

VENNÉK keveset használt 38-as cipőre való fekete, esetleg barna, félmagas sarkú hócsizmát. Címet a kiadóba kérem.

Aranyat, ezüstöt napi aron veszek. Liszay órák és ékszerész Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Eladó ház Galamb-u. 8. szím, mely áll 4 egyszobás, konyház lakásból, ára 11.000 pengő. Ertekezni Kuk Flórián Mezőszakadát 251. 776

Magánház 2 szoba és mellékhelyiségekkel áll, azonnal eladó. Cím: Pataky Tibor-u. 8. 760

Férfi télikabát, egy alig használt szmoking eladó. Csáky (v. Körös) utca 34. ajtó 6. 781

Brilliansért, régi ékszerért magas arat fizetek Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 8 (Széchenyivel szemben).

Zongorát vagy pianót vennék azonnali átvétellel, Vörösmarty-u. 51. földszint 2, Kramberger. 772

Eladó dióhébdő finom kiviteiben, kevés faragással. Cím: Pecze-u. 22. 783

Eladó motorok: egy 6 lóerős Ganz, egy 3,3 lóerős Energia, 96 mtr 16 □, 24 mtr 6 □ rézhuzal, Bermann csövek, 2 kékes kapcsoló és két biztosító tábla. Erdekklődők adják le címüket „Üzemkőpos” jellegre a kiadóba. 779

Eladó kombinált szoba alig használt. Orvosi rendelő, műszerek, villanylámpák, előszobaszékék magyar párzsaszőnyeg 272-178 méretű. Megtekinthetők szombat délután és vasárnap egész nap. Szaniszló-u. 20. 778

Különféle

Haszonbérbe adó 8 hold ingatlan. — Vörösmarty-u. 6. 768

Meglévő iparomhoz 10-15.000 pengő kölcsönt keresek 2-3 évre. Kizárólag kölcsöntadók ajánlatát „Kredo” jellegre a kiadóba kérek. 767

Meglévő élelmiszer üzlethez 1000 pengővel társat keresek. Cím a kiadóba kérek. 774

Jól bevezetett fűszer- és csemege üzlet központban átadó. Cím a kiadóba. 755

Haszvetőnőnek ajánlok plébánárja. Acámcsik Erzsébet, Tomori Pál u. 25. 775

Mindenes főzőnőnek ajánlok ur házhoz. Szent János-utca 27. földsz. 1. 780

Asztalos tanuló felvétetik. Cím: Pecze utca 22. Muzcz. 762

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: felelős kiadó. Dr. Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. börtforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.